

HANDLINGSKATALOG

Sammen om et VILDERE Ishøj

2023-2028

Ishøj Kommune

INTRO TIL Handlingskatalog

Initiativerne i handlekataloget skal medvirke til at gennemføre målene i Ishøj Kommunes biodiversitetsstrategi – Sammen om et Vildere Ishøj. Handlingerne har hver et ophæng i en eller flere af de overordnede målsætninger fra strategien og er fordelt på indsatser i både byen og det åbne land. Ved enkelte af handlingerne er der en direkte kobling til specifikke målsætninger fra strategien.

Ved hver handling er indsat en sværhedsgrad/symbol (●●●) der indikerer hvor kompleks handlingen er at gennemføre. Komplexiteten er vurderet ud fra en samlet betragtning af økonomi, lovgivningsmæssige forudsætninger, indbyrdes afhængigheder (f.eks. af andre projekter) og tekniske udfordringer o.a. Én prik (●) betyder at handlingen er nem gennemførlig, mens tre prikker (●●●) betyder at handlingen er kompleks og to prikker (●●) betyder middel.

Hver enkelt handling er beskrevet med kort baggrund, målsætning, tiltag, økonomi og samarbejdspartnere. For de fleste handlinger gælder at deres gennemførelse er afhængig af myndighedsbehandling, der kan have betydning for tidsperspektivet. Alle handlinger indeholder et formidlingspotentiale og en god fortælling, som vil blive tilrettelagt i et niveau der passer til det enkelte projekt.

Økonomi. Det vil være forskelligt hvordan projekterne finansieres. Nogle projekter vil kunne afholdes indenfor kommunens egne natur-driftsmidler og puljemidler, mens andre projekter vil kræve ekstern finansiering.

Handlingskataloget er tænkt som et dynamisk dokument, hvor nye projekter kan komme til, når tiden er moden til dem. Det kan være projektforslag, som på nuværende tidspunkt kan være vanskelige at gennemføre f.eks. pga. manglende viden, eller fordi andre initiativer er i gang i området mm. Tilsvarende vil gennemførte projekter løbende blive taget ud af kataloget.

Til sidst i kataloget er der en foreløbig tidsplan for handlingerne. De fleste handlinger opstartes i 2023, men for mange er gældende at de indledes med en planlægningsfase, mens den egentlige projektgennemførelse kommer i følgende år. Tidsplanen er koordineret med ”Puljen til mere natur, træer og oaser”, hvor flere af projekterne også optræder.

Klima- og Miljøudvalget vil årligt blive orienteret, om status for arbejdet med handlingerne. Orienteringen vil indeholde en oversigt over hvilke projekter, der er udført i det forgangne år og hvilke, der er planlagt det kommende år.

NR. 01

NATURINDSATSER

i Tranegilde Mose

Tranegilde Mose er et ca. 42 ha stort engområde ved Tranegilde Landsby, som ligger syd for Vallensbæk Sø og mellem Store Vejleå og grænsen til Vallensbæk Kommune og Vallensbæk Mose mod øst. Mosen har siden 1800-tallet været tørlagt til landbrugsformål igennem dræning og pumpning.

Mosen består i dag overvejende af ferske enge samt en periodevist vanddækket lavning nordøst for Tranegilde og har i de senere år været udnyttet til græsning. Engområderne er imidlertid fortsat præget af tidligere intensiv drift og indeholder mange næringskrævende arter. Mod nord er på højereliggende terræn konstateret småpartier med en vis naturværdi, og der er potentiale for at kunne genaktivere en oprindelig underliggende frøpulje fra dengang at mosen var en vigtig botanisk lokalitet. I lavereliggende områder i mosen forhindrer drængrøfter udviklingen af en egentlig lavvandet sø. En større og mere permanent vandmætning af de laveste liggende arealer udgør potentielt et egnet område for binding af CO₂. Samlet er der et stort potentiale for at udvikle mosen til en mere varieret naturlokalitet med større artsdiversitet. Især fuglelivet vurderes at have gavn af en mere differentieret anvendelse, og mosen er allerede i dag en yndet trækfuglelokalitet.

MÅL: Genopretning af mosen med øget biodiversitet og CO₂ reduktion til følge

TILTAG:

- Fremme naturlig hydrologi ved sløjfning af drængrøfter
- Høslæt
- Udvidelse af græsningsfold
- Tørveskrab på udpegede områder med botanisk potentiale
- Genskabe permanent vandmætning og styrke CO₂ bindingen

ØKONOMI: Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilliget midler til projektet. Hvis projektet skal igangsættes, kræver det, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området. Hertil beror det på en politisk beslutning at søge midler gennem fondsfinansiering samt tilskud fra statslig Klima-lavbundsordning.

SAMARBEJDSPARTNERE: St. Vejleå kommuner, Miljøstyrelsen, naturfonde

RESTAURERINGER

i Lille Vejleå

Lille Vejleå er i statens vandområdeplaner målsat til at skulle leve op til "god økologisk tilstand", hvilket den ikke gør i dag. Kommunen er forpligtet til at arbejde for en opfyldelse af målsætningerne.

De tre kommuner og tre forsyningselskaber i oplandet til Lille Vejleå er gået sammen om et projekt der giver forsyningerne mulighed for at udlede 2 l/s/ha overfladevand opstrøms Ishøj Sø og frit udløb nedstrøms Ishøj under forudsætning af at der gennemføres en lang række tiltag til forbedringer af vandløbet.

MÅL: At skabe et mere varieret og robust vandløb, hvor de udledte vandmængder ikke mindsker mulighederne for leve op til de fastsatte miljømål.

TILTAG:

- Genslyngning på udpegede strækninger forbedrer de fysiske forhold og giver mulighed for mere naturlig dynamik såsom reduceret sedimenttransport, lokale oversvømmelser af ånære naturarealer samt reduceret erosionsrisiko.
- Omlægning af Lille Vejleå udenom Ishøj Sø vil give mulighed for at fisk kan trække op i vandløbet.
- Etablering af dobbeltprofil der muliggør en mindre slynget strømrørende ved lave vandføringer og et bredt vandløbsprofil ved store afstrømninger.
- Etablering af stryg, høller og udlægning af større sten på udpegede strækninger vil bidrage med mere fald og variation i vandløbet til glæde for plante og dyreliv.
- Plantning af elletræer i små grupper for at øge beskygningen af vandløbet og nedsætte sandtransporten.

ØKONOMI: Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilliget midler til projektet. Udgifterne til projektet forventes primært afholdt af de tre berørte kloakforsyninger (KLAR Forsyning, HTK Forsyning, Ishøj Forsyning) under forudsætning af forsyningssekretariatets godkendelse. Hvis kommunen skal bidrage med etablering af friluftsfaciliteter og formidling projektet skal igangsættes, kræver det at projektet prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området. Visse delstrækninger er udpeget som indsats i statens vandområdeplaner og søges finansieret gennem statens ordning for vandplanindsatser.

SAMARBEJDSPARTNERE: Greve, Høje Taastrup og Ishøj Kommuner samt de tre forsyningselskaber.

Lille Vejleå er på flere strækninger udrettet og flisebelagt, hvilket giver ringe levevilkår for plante- og dyreliv.

Skotsk højlandskvæg græsser på areal i Lille Vejleå dalen, hvor vandløbet med fordel kan genslynges.

UDVIDELSE AF naturområde - Ishøj Strandenge

På Strandengene ved kystområdet i Ishøj kan man opleve trækfugle fra fjerne dele af verden.

For at holde vegetationen lav, afgræsses området af skotsk højlandskvæg. Kvæget bider højt og varieret, og de vælger græsser frem for urter, og nogle steder skraber de hul i tørvelaget med deres klove. Græsningen sikrer et åbent landskab med lav og varieret vegetation, og dermed rigeligt med insekter. Denne kombination gør stedet en attraktiv fuglelokalitet.

I tilknytning til græsningsfoldene ligger der boldbaner. Boldbanerne bruges sjældent og især de sydligste boldbaner er meget våde og ikke egnede til at spille fodbold på. De sydlige arealer er i 2021 registreret som beskyttet natur af typen fersk eng. Ved at henlægge de dårligt fungerende boldbaner til naturområde med afgræsning, fremmes en naturlig vegetation og giver mindre forstyrrelse for ynglende og rastende fugle.

MÅL: At udvide et eksisterende naturområde med høj naturværdi til gavn for fuglelivet.

TILTAG:

- Flytte foldindhegningen så de sydligste boldbaner i fremtiden indgår som en del af naturområdet.
- Stoppe dræning og græsklipning.

ØKONOMI: Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilliget midler til projektet.

Hvis projektet skal igangsættes, kræver det, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området.

Boldbanerne fylder meget det åbne landskab. Gul angiver boldbanernes udbredelse.

Foldhegningen (th. på foto) flyttes så de sydligste boldbaner i fremtiden indgår i naturområdet.

TVÆRKOMMUNAL naturindsats i store Vejleådal

St. Vejleå er 11 km og løber igennem Albertslund, Høje-Taastrup, Ishøj og Vallensbæk Kommuner inden udløb i Køge Bugt ved Ishøj Havn. Store naturinteresser er tilknyttet vandløbet der på lange strækninger løber i en bred ådal med eng- og mosearealer. Lystfiskerinteresser er udbredte, og i den omkringliggende ådal er der mange rekreative faciliteter og gode adgangsmuligheder for friluftslivet. På initiativ fra lokale interessenter er de fire kommuner ved at gå sammen om et fælles projekt i ådalen til forbedring af de naturmæssige værdier og rekreative muligheder. Projektet opdeles i en række delprojekter/nedslag i ådalen.

MÅL: At forbedre naturkvalitet i ådalen og skabe bedre sammenhæng mellem naturområder samt bedre adgangsforhold og formidling af områderne.

TILTAG:

- Omlægning af Store Vejleå (Albertslund, Vallensbæk, Ishøj og Høje Taastrup Kommuner).
- Opkøb af Porsemosen samt effektivering af plejeplan. Naturlig hydrologi i Vestskoven genskaber forbindelsen til Porsemosen (Høje Taastrup og Egedal kommune).
- Lave tørveskrab og genskabe permanent vandmætning der styrker CO2 bindingen i Tranegilde og Vallensbæk Moser (Ishøj Kommune).
- Læringsforløb der fremmer børns relation til naturen (Ishøj Kommune).
- Oprette selskab for fælles drift i Store Vejleådal.

ØKONOMI: Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilliget midler til projektet. En samlet tværkommunal ansøgning til forprojekt forventes sendt til naturfonde i løbet af sommeren 2023. En evt. efterfølgende realisering af projektet kræver, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området. Hertil beror det på en politisk beslutning at søge fondsfinansiering og statslig medfinansiering.

SAMARBEJDSPARTNERE: Albertslund Kommune, Høje Taastrup Kommune, Egedal, Vallensbæk kommune, Miljøstyrelsen/Naturstyrelsen

BRAKVANDSABORRER

i kystområdet

Den nedre del af Store Vejleå er kendt for sine brakvandsaborrer. Lystfiskere kommer fra nær og fjern for at få store flotte aborrer på kroen, og det er på trods af, at fiskene ikke må hjemtages. At der er obligatorisk "Catch and Release" på bl.a. aborrer skyldes, at bestanden vurderes at være lav. I 2016 blev antallet af brakvandsaborrer i Køge Bugt Strandpark undersøgt og estimeret til 2850 gydemodne individer. Bestandsantallet var dengang lavt, og der er indikationer på, at bestanden er gået tilbage siden da. Lystfiskerne rapporterer om lave fangststatistikker, og at gennemsnitsstørrelsen, på de fisk der bliver fanget, er gået op. Tilsammen tyder dette på, at rekrutteringen ikke er tilstrækkelig, og at bestanden i stigende grad består af ældre fisk.

Der er ikke en entydig årsag til, at aborrebestanden er faretruende lav, men flere udfordringer kan være i spil, såsom øget skarvprædation, ulovligt fiskeri, flere sluselukninger, så fisk bliver fanget i for høje saltkoncentrationer, fisk der går til når nødpumpen igangsættes, ændrede dybdeforhold i St. Vejleå.

MÅL: Forbedre gyde- og levestandard for den lokale bestand af brakvandsaborrer i kystområdet.

TILTAG:

- Identificere og skabe egnede gydeområder i St. Vejleå og strandparkssøerne.
- Måle dybdeforholdene på den nederste strækning af St. Vejleå.
- Skabe mere variation i St. Vejleå ved udlæg af større sten.
- Finde løsninger der reducerer tab af fisk, når nødpumpen går i gang.
- Find løsninger på slusestyring i perioder med optrækkende fisk.

ØKONOMI: Der er bevilliget midler fra "puljen til mere natur, træer og oaser" i 2023.

SAMARBEJDSPARTNERE: Eksterne konsulenter, Strandparken I/S, Ishøj Forsyning og Ishøj Sportsfiskerklub.

SIKRING AF yngle- og levesteder for padder

Ishøj Kommune har i årene 2020-2022 fået registreret forekomsten af padder i de kommunale og private søer og vandhuller. Registreringerne viser forholdsvis lave forekomster af padder generelt i kommunen.

Næringspåvirkning, fiskeforekomst, og tilgroning er et problem for vandhullernes plante- og dyreliv, da vandhulsorganismer typisk er afhængige af klare, varme vandhuller med læ og sol. Manglende struktur og variation i omgivelserne giver reducerede føde- og skjulesteder, og visse steder er spredningsmuligheder reducerede grundet infrastruktur.

Padders livscyklus udspiller sig både i vandet og i det omgivende landskab. Paddeforekomster forudsætter en vis kvalitet af både de "blå" og de "grønne" dele af naturen. Den geografiske adskillelse mellem ynglesteder, sommerlevesteder og overvintringssteder gør padderne sårbare over for fragmentering af landskabet.

MÅL: Forbedre levevilkår for padder i kommunen.

TILTAG:

- På baggrund af padderegistrering 2020 – 2022 udvælges egnede lokaliteter til forbedring af levesteder. I biodiversitetsstrategiens kapitel om søer og vandhuller er nævnt en lang række generelle tiltag til forbedring af biodiversiteten. Der vil dog være forskel på, hvilke plejetiltag der vil skulle gennemføres ved de enkelte vandhuller.

ØKONOMI: Der er i 2002 finansieret det første projekt gennem finansiering fra "Puljen til mere natur, træer og oaser". Kommende projekter vil – afhængig af størrelse og omfang – enten blive finansieret af driftsmidler eller de skal prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området.

Skots højlandskvæg græsser ved vandhul

UDTAGNING AF forpagtede landbrugsarealer til natur

I Ishøj Kommune er gode levesteder for planter og dyr overvejende tilknyttet ådalene og kystområdet, men er begrænsede i det åbne land, hvor naturen er under pres fra landbruget, som optager meget plads. Den intensive opdyrkning af jorden har over tid ført til, at naturområder og småbiotoper ligger som isolerede fragmenter i landbrugslandskabet.

Ved at udtage landbrugsmarker til permanent lysåben natur, naturlig tilgroning eller skovrejsning, skabes der flere trædesten og større sammenhæng mellem naturområder.

En anden væsentlig grund er, at den ændrede arealanvendelse giver en langt bedre beskyttelse af grundvandet samt et positivt bidrag til kommunens klimaindsats.

MÅL: At skabe større sammenhængende naturarealer samt forbedre beskyttelse af grundvandet og øge CO2 reduktion.

TILTAG:

- Etabler et mosaiklandskab bestående af mindre holme af småtræer.
- Rejs skov på arealer, hvor det er muligt at planlægge for skovrejsning.
- Ekstensiv græsning eller høslæt som naturpleje.
- Etabler netværk af mindre vandhuller af varierende størrelse.
- Styrk eksisterende skovbryn og læhegnbeplantninger med naturligt hjemmehørende arter.
- Åbn rørlagte vandløb.
- Anlæg gode stisystemer og opstil informationstavler.

ØKONOMI: Der er bevilliget midler gennem "Puljen til mere natur, træer og oaser" til udpegnings og visionsplan for projektet i 2023. Hvis de enkelte indsatser skal igangsættes, kræver det, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området.

Oversigtskort over grønne kommunale arealer, hvor en del er bortforpagtet.

Grønt er flot i landskabet, men landbrugsarealer er ørkener biologisk set og huser ikke mange arter af vilde planter og dyr.

SLÅNINGSPLANER

for vejrabatter og græsarealer

I tilknytning til vejrabatterne og langs stisystemer ses ofte intensivt plejede græsarealer. For at gøre vejrabatter og tilknyttede græsarealer bedre egnede som levesteder og gode spredningskorridorer udarbejdes en slåningsplan, der angiver hvor, hvornår, hvor ofte og med hvilke maskiner der slås. Det er vigtigt med en tydelig formidling om, hvorfor plejen ændrer sig, så det ikke opfattes om manglende pleje.

MÅL: At skabe gode levesteder og fremme spredning af plante og dyreliv langs med vejene.

TILTAG:

Vigtige parametre i slåningsplan:

- Trafiksikkerhed er vigtigst- alle ændringer i driften skal derfor altid foregå på strækninger, hvor en ændret drift ikke påvirker sikkerheden.
- Nogle strækninger har potentiale til at fremme biodiversiteten mere end andre:
- Positive parametre er:
 - o Sandede jordbundstyper,
 - o Skråninger (særligt syd- og vestvendte skråninger) kan indeholde mange arter
 - o Brede vejkanter – en er ofte en god indikator, da der er meget plads ift. smalle vejkanter
 - o Vejkanter der har nærhed til naturarealer (§ 3 natur) og spændende artsfund er gode at udpege
- Nærhed til dyrkede marker giver ofte næringspåvirkede vejkanter.
- I biodiversitetsstrategiens kapitel om Vejrabatter og grøftekanter er nævnt en lang række generelle tiltag til hvordan man kan ændre slåning. Tiltagene bør tilpasses til de enkelte strækninger.

ØKONOMI: Der er bevilliget midler gennem ”Puljen til mere natur, træer og oaser” til udarbejdelse af naturfremmende slåningsplan i 2023.

Slået kommunalt græsareal ved Ishøj Gaard. Mindre græsarealer som disse tænkes ind i en slåningsplan.

Udsået hjemmehørende blomsterblanding på midterrabat på Stationsvej.

KOMMUNIKATION

inddragelse og formidling

Biodiversitetsdagsordenen er gældende for alle. Hvis vi gør en fælles indsats, vil vi i langt højere grad kunne opnå de mål vi sætter os. Det er dog ikke en selvfølge at vide, hvordan man som borger præcis gør en forskel. Ved at øge viden og forståelsen for naturen, øger vi engagementet. Mere formidling og flere kampagner vil ansøre folk til aktivt at deltage i arbejdet med at standse tabet af biodiversitet.

MÅL: At udbrede viden om biodiversitet og inspirere til partnerskaber.

TILTAG:

- Vidensdeling og formidling ved offentlige begivenheder som fx gåture, arrangementer, BioBlitz, borgermøder, temamøder mm.
- Dialog med interesseorganisationer, landbrug, boligselskaber, grundejerforeninger og virksomheder om rekreative og biodiversitetsforbedrende tiltag.
- Ny hjemmeside med samling af inspirationsmateriale, spændende artsfund, info om kommunens biodiversitetsprojekter mm.
- Opslag på Facebook om initiativer, arrangementer, gode historier.
- Samarbejde med Ishøj Naturcenter om biodiversitet i børnehøjde.
- Styrke den fysiske formidling i naturen.

ØKONOMI: Der er bevilliget midler gennem "Puljen til mere natur, træer og oaser" til naturformidling i 2023 ifm. arrangementer, hjemmeside og skiltning. Yderligere tiltag kræver, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af "Pulje til mere natur, træer og oaser" eller ved en budgetforøgelse til området.

SAMARBEJDSPARTNERE: Grønt Råd, Erhvervsforeningen, boligselskaber, grundejerforeninger, interesseforeninger

NATURNÆR skovdrift

De kommunale skovområder er alle af yngre dato og har, bl.a. som følge af dette, endnu en forholdsvis lav grad af biodiversitet. Størstedelen af skovområderne er kommunalt ejede og plantet indenfor de sidste 30 – 40 år som bynære rekreative skove som f.eks. Kondiskoven og skovene omkring Tranegilde Landsby i Den grønne kile. Øget biodiversitet kan imidlertid udvikles ved i endnu højere grad end tidligere at drive kommunens skovarealer naturnært, hvor man ved simple greb opnår en mere varieret struktur, og hvor det er muligt, tillader flere naturlige processer.

MÅL: At skabe mere variation og artsdiversitet med naturnær skovdrift og ved at fremme naturlige processer i de kommunale skove.

TILTAG:

- Der udarbejdes en plan for udvalgte kommunale skove med udgangspunkt i at øge biodiversiteten. I biodiversitetsstrategiens kapitler om skove og gamle træer er nævnt en lang række generelle tiltag til forbedring af biodiversiteten. Der vil dog være forskel på hvilke tiltag, der vil skulle gennemføres afhængig af den enkelte lokalitet.

ØKONOMI: Der er bevilliget midler gennem ”Puljen til mere natur, træer og oaser” til udarbejdelse af plan for mere naturnær skovdrift i 2023 Hvis projektet skal igangsættes, kræver det, at der prioriteres midler i forbindelse med budgetforhandlinger til at dække varigt indtægtstab for manglende salg af brænde.

Den gamle hængebøg ved Ishøj Gård er et unikt syn i kommunen.

Naturstien går gennem skoven ved Benzonsdal langs Lille Vejleå.

STENREV i Køge Bugt

Havmiljøet i de danske farvande er presset på mange fronter. Én af årsagerne til at det står skidt til, er bl.a. manglen på stenrev. Tidligere tiders opfiskning af sten, til brug for kystsikring, anlæg af moler og havne, har betydet, at mange af de oprindelige stenrev ikke længere findes. Ved at føre sten tilbage i havet kan man genskabe vigtige habitater for en bred vifte af dyr og planter tilknyttet stenrev og forbedre vilkårene for havmiljøet og biodiversiteten i Køge Bugt.

MÅL: Stenrevene i Køge Bugt etableres med formål om at genskabe mistede habitater, og derved forbedre vilkårene for havmiljøet og biodiversiteten i bugten, og samtidig højne forholdene for de rekreative aktiviteter, såsom lystfiskeri, badning, undervandsjagt, snorkling og dykning. (<https://koegebugtstenrev.dk/vores-visioner/>)

PROJEKT - FORMIDLINGSRETVET FYRSTEN:

Ved Ishøj Havn nær kysten og i tilknytning Ishøj Naturcenter 'Havhytten' etableres et formidlingsrev, hvor man vil kunne udforske livet under vandoverfladen. Her kan besøgende også være med til at høste tang og muslinger fra den nærliggende maritime nyttehavn og blive klogere på potentialerne ved at dyrke 'blå biomasse'.

Følg projektet her: <https://koegebugtstenrev.dk/stenrevet-ishoej-fyrsten/>

PROJEKT - CIRCLE REEF:

Danmark har ikke naturligt mange sten, og derfor bliver sten som oftest importeret udefra, hvilket er dyrt og ikke særligt bæredygtigt. Beton bruges i udlandet, men erfaringer med beton mangler fra danske farvande.

I projektet planlægges anlæg af sammenlignelige rev lavet af sten og beton i Køge Bugt nær Ishøj, med formålet at skabe et erfaringsgrundlag og nye perspektiver indenfor udlægning af rev i danske farvande.

Følg projektet her: <https://koegebugtstenrev.dk/om-circle-reef-et-rev-af-beton/>

ØKONOMI: Velux Fonden har bevilliget 9,6 mio. kr. til havprojektet "Køge Bugt Marine Park", som har til formål at øge biodiversiteten ved indsatser forskellige steder i Køge Bugt. Ishøj Kommune har haft en egenfinansiering på 100.000 kr. til projektet.

SAMARBEJDSPARTNERE: Køge Bugt Stenrev er tovholder på projektet og samarbejder med forskere på DTU Aqua, DTU Sustain, Københavns Universitet, WSP Danmark. Projektet laves også i samarbejde med Den Blå Planet, kommunerne Ishøj Kommune, Stevn Kommune, Køge Kommune, Solrød Kommune.

BIODIVERSITET

i byudvikling

Der er fokus på at øge kvaliteten i udviklingen af Ishøj Kommune. Ishøj rummer mange større arealer i kommunen med jordbrug, skov, enge, strand og idrætsområde, hvor mulighederne med at indarbejde biodiversitet kan indarbejdes i plejeplaner og særlig drift. Men Ishøj rummer også den mere tætte by, som både indeholder etageboligbebyggelser, rækkehusområder, parcelhuse, grønne områder og bassiner til klimatilpasning. Her er mulighederne anderledes, her sætter vi rammerne for den fremtidig udvikling i helhedsplaner og mere konkret i lokalplaner.

Biodiversitet er én blandt flere vigtige parametre for at opnå en målsætning om at få mere kvalitet i kommunen generelt – både i det åbne land, men også mere lokalt i byrummene – både i mellemrummene i byen og i gårdrummene i boligområderne.

Et fokus på at stille krav til beplantning i den kommunale planlægning, der fremmer levesteder for dyr og fokus på at stille krav om at sikre sammenhænge kan sikre at det grønne ikke kun er grønt, men også spiller en vigtig rolle til biodiversiteten og naturen omkring os. Det understøtter oplevelsesværdi, den attraktive by, livskvalitet og giver i sidste ende økonomisk værdi.

MÅL: At sikre at der indarbejdes tiltag til at sikre biodiversitet, bedre og mere bynatur i de kommende kommunale planer.

TILTAG:

- At der indenfor en 2-årig periode er taget et screeningsværktøj i brug, der øger biofaktoren i fremtidige planer for den fysiske udvikling i kommunen
- At der udarbejdes et dialogredskab, der kan kvalitetssikre både den interne og eksterne dialog om biodiversitet i planlægningen
- At der udarbejdes et standardafsnit samt standardbestemmelser, der skal anvendes i helhedsplaner, lokalplaner samt projekter, der sikrer en beskrivelse af hvordan pågældende plan eller projekt fremmer biodiversiteten i området.
- At virkemidler monitoreres i henhold til ny lovgivning,
- At der udpeges arealer eller typer af nedslagspunkter/aktiviteter i de bynære områder, som kan øge biodiversiteten.

ØKONOMI: Der er på nuværende tidspunkt ikke bevilliget midler til projektet. Der kan med fordel indtænkes øget biodiversitet ind i puljeansøgninger og fondsansøgninger. Det beror på en politisk beslutning at der i den konkrete lokalplan stilles krav til øget biodiversitet, som dermed finansieres af bygherre.

BIODIVERSITET I private haver og på grønne fællesarealer

Byen er designet til at huse mennesker og det er her de fleste bor. Men byen kan også have væsentlige levesteder for planter og dyr.

At skabe bedre leveforhold for vilde dyr og planter kan langt de fleste faktisk være med til – fra den lille altan, i den private have, til de større grønne fællesarealer. Der er heldigvis kommet meget mere fokus på at god natur vedrører os alle. Men måske ved man ikke, hvad der skal til og hvordan man selv kan bidrage.

På den baggrund vil Ishøj Kommune igangsætte et initiativ der har formål at formidle viden og inspirere interesserede borgere i, hvordan der kan arbejdes med biodiversitet i egen have eller fællesgrund og videreformidle den viden til andre borgere.

MÅL: At få flere private aktører til at indgå i netværk og videreformidle viden om hvordan man gør sin have eller område mere vildt til gavn for vilde dyr og planter

TILTAG:

- Afholdelse af oplæg om hvilke tiltag man kan gøre på egen grund
- Opdatere hjemmeside med gør-det-selv inspirationsmateriale
- Arrangere ambassadør-kurser for lokale ildsjæle som kan videreformidle viden om hvordan man gør sin have/område mere vild

ØKONOMI: Der er bevilliget midler gennem ”Puljen til mere natur, træer og oaser” til naturformidling i 2023 i forbindelse med arrangementer, hjemmeside og skiltning. Hvis indsatsen skal udvides med ambassadør-kurser, kræver det, at det prioriteres i forbindelse med de kommende års udmøntning af ”Pulje til mere natur, træer og oaser” eller ved en budgetforøgelse til området.

SAMARBEJDSPARTNERE: Borgere, grundejerforeninger, interesseforeninger mv.

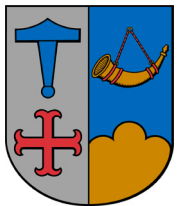
Flere initiativer er gjort for at forville Strandgårdskolens udearealer, bl.a. at ændre slåningen i området og lave insekthotel.

I Vildtbanegården er der bl.a. etableret blomstereng på nogle af boligselskabets arealer.

FORELØBIG TIDSPLAN FOR HANDLINGER

	HANDLING	2023	2024	2025	2026	2027
Nr. 01	Naturindsatser i Tranegilde Mose	Indledende undersøgelser - koordinering med Tværkommunal projekt for St. Vejleå.	Etablering af lavbundsprojekt og tørveskrab.			
Nr. 02	Restaureringer Lille Vejleå	Valg af rådgiver. Foranalyser.	Foranalyser. Projektet realiseres etapevis.	Projektet realiseres etapevis.	Projektet realiseres etapevis.	
Nr. 03	Udvidelse af Ishøj Strandenge		Den sydligst liggende boldbane hegnes og afgræsses.			
Nr. 04	Tværkommunal naturindsats i Store Vejleådal	Udarbejdelse af materiale til fondsansøgninger. Koordinering med projekt i Tranegilde Mose.	Projekter realiseres etapevis.	Projekter realiseres etapevis.		
Nr. 05	Brakvandsaborrer i kystområdet	Undersøgelser gennemføres hen over vinterhalvåret.	Resultater og afrapportering			
Nr. 06	Sikre yngle- og levesteder for padder		Udarbejde liste over vandhuller der skal plejes. Gennemføre pleje af udvalgte vandhuller.	Gennemføre pleje af udvalgte vandhuller.	Gennemføre pleje af udvalgte vandhuller.	Gennemføre pleje af udvalgte vandhuller.
Nr. 07	Udtagning af forpagtede landbrugsarealer til natur	Del 1. Udarbejdelse af visionsplan.	Del 2. Etablering af naturarealer.	Del 2. Etablering af naturarealer.		
Nr. 08	Slåningsplaner for vejrabatter og græsarealer	Udarbejdelse af slåningsplaner for strækninger og arealer.	Implementere ændret slåningspraksis	Implementere ændret slåningspraksis	Implementere ændret slåningspraksis	Implementere ændret slåningspraksis
Nr. 09	Kommunikation og formidling	Opstart arbejde med ny hjemmeside. Formidling gennem Facebook og arrangementer Dialog med interessenter.	Lancering af ny hjemmeside Styrke fysisk formidling (skiltning) Formidling gennem Facebook og arrangementer. Dialog med interessenter.	Styrke fysisk formidling (skiltning) Formidling gennem Facebook og arrangementer. Dialog med interessenter.	Styrke fysisk formidling (skiltning) Formidling gennem Facebook og arrangementer. Dialog med interessenter.	Styrke fysisk formidling (skiltning) Formidling gennem Facebook og arrangementer. Dialog med interessenter.
Nr. 10	Naturnær skovdrift	Udarbejdelse af planer for udvalgte kommunale skove.	Implementere naturnær skovdrift i kommunale skove.	Implementere naturnær skovdrift i kommunale skove.	Implementere naturnær skovdrift i kommunale skove.	Implementere naturnær skovdrift i kommunale skove.
Nr. 11	Stenrev i Køge Bugt	Planfase.	Planfase. Etablering af stenrev. Monitorering. Formidling.	Etablering af stenrev. Monitorering. Formidling.	Etablering af stenrev. Monitorering. Formidling.	Etablering af stenrev. Monitorering. Formidling.
Nr. 12	Biodiversitet i byudvikling	Udarbejde screeningsværktøj og dialogredskab.	Udarbejde screeningsværktøj og dialogredskab.	Implementering i planlægning.	Implementering i planlægning.	Implementering i planlægning.
Nr. 13	Biodiversitet i private haver og på grønne fællesarealer	Inspirationsoplæg Vilde Haver	Forventet opstart af ambassadør-netværk			

CENTER FOR BYUDVIKLING OG NATUR
ISHØJ KOMMUNE
STORE TORV 20
2635 ISHØJ
CBN@ISHOJ.DK
WWW.ISHOJ.DK